

ÖZET

Mecmualar, başlangıçta not defterleri hâlinde ortaya çıkmış ve zamanla gelişmiş, düzenli bir tertip ve şekle kavuşmuştur. Mecmualar, tertip edenin şahsi zevklerini ve bilgilerini yansıtmakla beraber farklı dönemlerin de izlerini taşıyabilir. Mecmualar, ortaya koyduğu bilgiler doğrultusunda sadece edebiyat alanında değil, tarih, dinler tarihi, dilbilim, halkbilim, astroloji, halk tababeti hatta gastroloji gibi çok farklı bilim dalları için de kaynak eserlerdendir.

Yazıldığı dönemin şiir zevkini yansıtmaması ve Türk şiirine kaynaklık etmesi bakımından şiir mecmuaları oldukça önemlidir. Divanların hacimlerinin genişlemesinde asıl kaynak olarak kullanılan mecmualar aynı zamanda divanı olmayan şairlerin şiirlerinin ortaya çıkmasına katkı sağlar. Bu şairlerin şiirlerinin toplanıp bir araya gelmesi konusunda çalışmalar yapılmasını kolaylaştırır.

Bu çalışmada sayın hocam Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal'ın şahsi kütüphanesinde bulunan şiir mecmualarından Mec. 139/1 tasnif numarasında kayıtlı şiir mecmuasının 1b-78b sayfaları arası çalışılmıştır. Çalışmamız, mecmuanın incelenmesi, transkripsiyonlu metni ve MESTAP'a göre tasnifi olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır.

Mecmuanın çalıştığımız bölümü çoğunlukla mutasavvıf şairlere ait şiirleri ihtiva etmektedir. Mürettibi belli olmayan mecmuada 13-19. yüzyıllar yaşamış şairlerin şiirleri yer almaktadır. Mecmuanın içeriğinde 91 şaire ait 209 Türkçe, 3 Farsça şiir bulunmaktadır. Bunlardan 208 adedi aruz, üç adedi ise hece ölçüsüyle yazılmıştır.

Mecmua şair ve şiir sayısı, nazım biçimi ve nazım türü çeşitliliği bakımından oldukça zengin bir içeriğe sahiptir. Zülfikârname, Selamnâme gibi yaygın olmayan nazım türlerinin yanı sıra kaynaklarda adı geçmeyen kimi şairler ve bazı şairlerin divanlarında yer almayan şiirlerinin yer alması, mecmuanın önemini ortaya koyan hususlardandır.

Anahtar Kelimeler: Mecmua, MESTAP, şiir, klasik Türk edebiyatı, Kânî.

ABSTRACT

Magazines initially emerged and developed as notebooks, It has achieved a regular order and environment. While magazines reflect the personal tastes and knowledge of the creator, they can also bear the traces of different periods. In line with the information they provide, journals are source works not only in the field of literature, but also for many different branches of science such as history, history of religions, linguistics, folklore, astrology, folk medicine and even astrology.

Poetry magazines are very important in terms of reflecting the poetry taste of the period in which they were written and being a source of Turkish poetry. Magazines, which are used as the main source in expanding the volumes of divans, also contribute to the emergence of poems of poets who do not have divans. This makes it easier to work on collecting the poems of these poets and bringing them together.

In this study, my esteemed teacher Prof. Dr. Mec., one of the poetry magazines in Mehmet Fatih Köksal's personal library. Pages 1b-78b of the poetry magazine registered under the classification number 139/1 were studied. Our study consists of three main parts: examination of the magazine, its transcribed text and its classification according to MESTAP.

The section of the magazine we work on mostly contains poems by Sufi poets. 13-19 in a magazine of unknown author. It contains poems of poets who lived for centuries. The content of the magazine includes 209 Turkish and 3 Persian poems by 91 poets. 208 of them are written in aruz and three of them are written in syllabic meter.

The magazine has a very rich content in terms of the number of poets and poems, verse style and verse type diversity. In addition to uncommon verse types such as Zülfikârname and Selamnâme, the inclusion of some poets whose names are not mentioned in the sources and the poems of some poets that are not included in their divans are among the issues that reveal the importance of the magazine.

Keywords: Majmua, MESTAP, poetry, classical Turkish literature, Kânî.